

Rubber

Sytze Keuning

Op de lagere school zat ik, net als veel jongens in de klas, op voetbal in het team van SC Bantega. Mijn voetbalcarrière is daar begonnen en ook weer vrij snel geëindigd, wegens weinig talent. We speelden op een voetbalveld aan de rand van het dorp. Dat veld was eigendom van een boer, die er doordeweeks wel eens zijn jongvee, een paar pinken of kalveren, liet grazen. Het kwam dus wel eens voor dat de boer daags voor een wedstrijd het vee nog van het veld moest halen. Met andere woorden, je stond wel eens in een koeienvlaai en helemaal vlak was de grasmat ook niet, waardoor de bal onverwacht stuitergedrag vertoonde. De gastclub kon dat niet altijd waarderen, maar het was wel puur natuur.

Het was in elk geval heel wat milieuvriendelijker dan het rubbergranulaat van de kunstgrasvelden, waarop sinds enkele jaren wordt gespeeld. Het rubber van de tot korrels vermalen autobanden zorgt voor een verend veld, waardoor de bal beter stuitert. Jammer genoeg bevat het ook resten van schadelijke stoffen, waaronder PAK's, metalen en weekmakers. Afgezien van de mogelijke risico's, en of deze nu net wel of net niet toelaatbaar zijn, en het ontbreken van kennis over de effecten op lange termijn, lijkt mij deze toepassing sowieso een slecht idee. Het is een goed voorbeeld van downcycling oftewel nep-recycling. Op een voetbalveld met kunstgras is 22.000 kilo (22 ton!) granulaat nodig dat ieder jaar moet worden aangevuld en na verloop van jaren moet worden vervangen. Waar blijft al dat

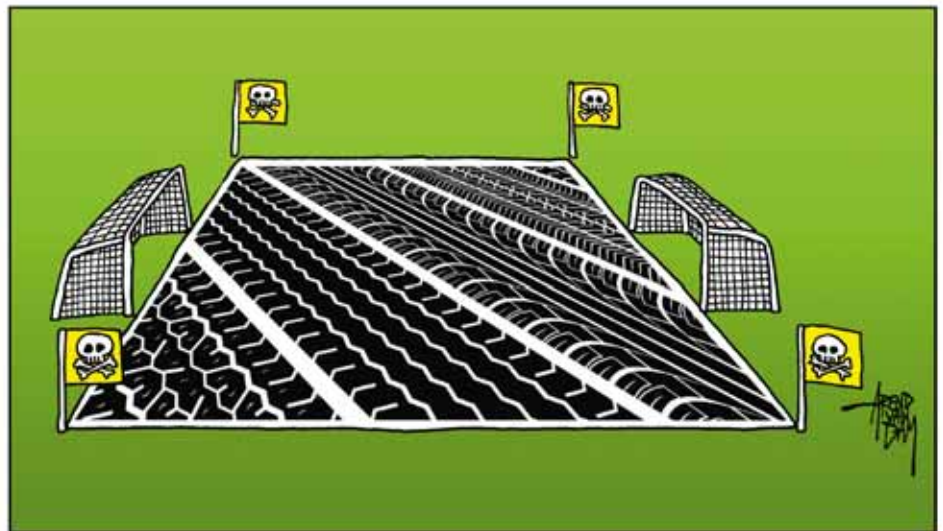
materiaal vraag je je af. Wie zelf op zo'n veld speelt of kinderen heeft die er op spelen, weet dat de korrels en het gruis mee-reizen in de sportschoenen en de sportkleden, en zo geleidelijk buiten het veld worden verspreid. Langzaam maar zeker verdwijnt het granulaat in de omgeving en vormt zo een diffuse verontreiniging, net als de plastic nanokorrels uit shampoos die de waterzuiveringen passeren, in het open water terecht komen en nooit meer terug te halen zijn.

Wat mij opvalt is, dat de bedrijven die sportvelden inrichten met verkorrelde oude autobanden, dezelfde bedrijven zijn die in dit land werken aan het schoonmaken van verontreinigde bodems, de verbetering van het milieu en de verduurzaming van de leefomgeving. Hebben ze dan principes die net zo flexibel zijn als het autobandenrubber dat hier wordt verwerkt? Ik stel voor dat de mensen van de afdeling 'sportvelden-aanleg' eens met hun in *Cradle to Cradle* en levenscyclusanalyse gespecialiseerde collega's in gesprek gaan en daarna aan hun duurzaamheid predikende directies uitleggen waar ze mee bezig zijn. Ik snap vanzelfsprekend dat het voor de handel fantastisch

is dat je verontreinigd afval kunt opwaarderen tot een verkoopbare grondstof. Het is een voorbeeld van een rasecht verdienmodel: zeer goed in zijn soort, maar het soort is zo slecht. Een verdienmodel met drie keer de P van profit. En people en planet? Sorry, helemaal vergeten. Het wordt tijd dat we op verdienmodellen als deze een boete gaan zetten en ze vervangen door maatschappelijk verantwoorde businessmodellen, waarin naast de economische voordelen, wel rekening wordt gehouden met het welzijn van mens en omgeving.

Overigens valt vanuit het profvoetbal ook al verzet tegen de kunstgrasvelden te vernemen, niet vanwege de mogelijke risico's, maar omdat kunstgras ander voetbal en andere spelers op schijnt te leveren, waardoor we achterop dreigen te raken in de internationale competitie. Nog een prima argument wat mij betreft, om er zo gauw mogelijk mee op te houden. Eén ding vraag ik me nog wel af. Zou mijn verborgen gebleven aanleg voor voetbal op een kunstgrasveld niet veel beter tot zijn recht zijn gekomen?

keuning@bioclearearth.nl

footprint...